

Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională
Centrul Județean de Asistență Psihopedagogică
Brăila

Sondajul opțiunilor școlare ale elevilor de
clasa a XII-a
An școlar 2013 – 2014

Ian 2014

La sondajul privind opțiunile școlare ale elevilor claselor a XII-a au răspuns **1502 elevi** de clasa a XII-a. Sondajul a fost realizat în ianuarie 2014. Scopul studiului a fost identificarea opțiunilor școlare și profesionale ale viitorilor absolvenți de liceu.

Instrumentul utilizat: un chestionar cu itemi care au cuprins întrebări legate de motivația de a continua studiile sau de a se angaja, întrebări cu alegeri duble, și cu o singură alegere, închise, semideschise.

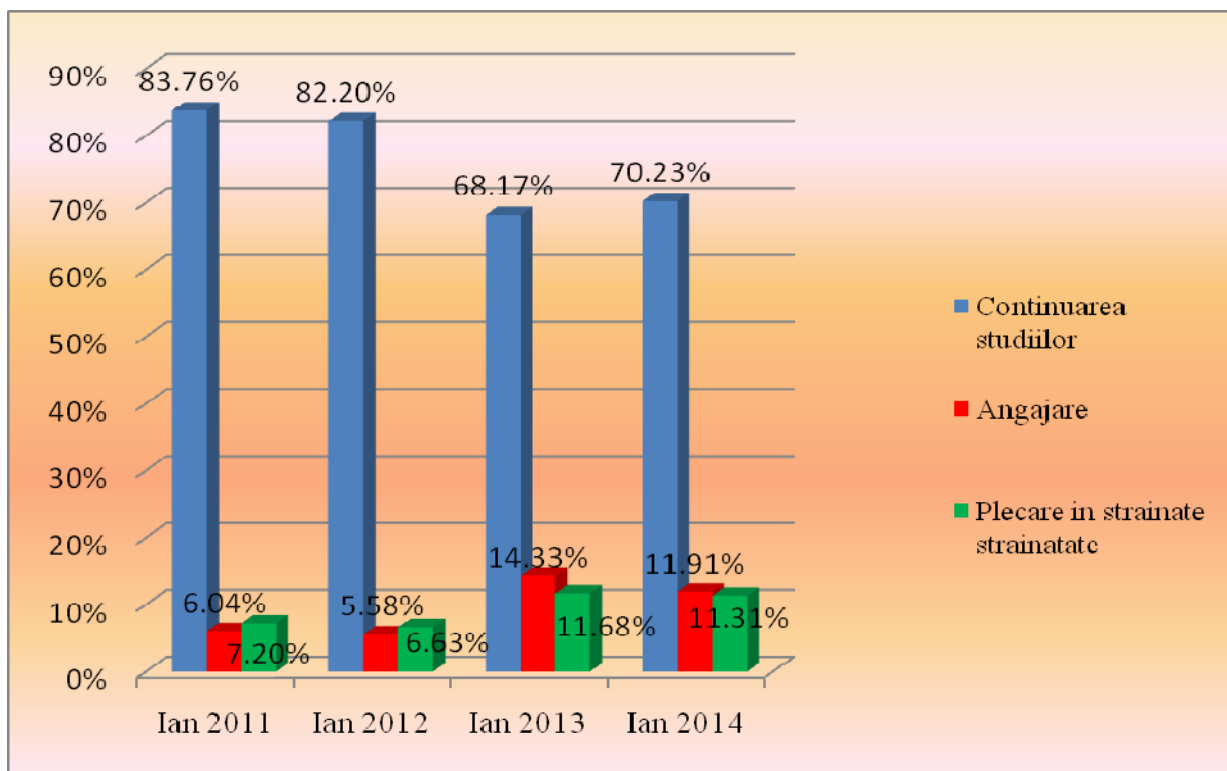
Prelucrarea datelor și analiza rezultatelor

După terminarea clasei a XII-a, majoritatea elevilor intenționează să-și continue studiile, optând pentru studii universitare de lungă sau scurtă durată, în instituții de stat sau private. Cei mai mulți dintre elevi (804) optează pentru studii universitare la o instituție de stat, dar nu sunt neglijat nici cei care optează pentru angajare în sectorul privat sau de stat sau cei care doresc să plece în străinătate. Aceste date pot fi analizate în tabelul de mai jos.

Variante de răspuns	Nr. Respon denți	Total	Procente
Studii universitare de lungă durată (stat)	804	873	1055
Studii universitare de lungă durată (privat)	69		
Studii de scurtă durată (stat)	156	182	70.23%
Studii de scurtă durată (privat)	26		
Angajare în Brăila (stat)	24	105	179
Angajare în Brăila (privat)	81		
Angajare în țară (stat)	18	74	11.91%
Angajare în țară (privat)	56		
Plecare în străinătate	170	170	11.31%
Continuarea studiilor și angajare	84	84	5.59%
Alte variante de răspuns / nehotărât	14	14	0.9%
TOTAL	1502	1502	100%

Tabel nr. 1 – Tabel referitor la intenția elevilor după terminarea clasei a XIIa

Comparând opțiunile elevilor pe ultimii patru ani (Grafic nr. 1) se observă o scădere semnificativă a celor care își doresc continuarea studiilor în favoarea angajării și a plecării în străinătate. Rezultatele obținute pot fi justificate de scăderea nivelului de trai și implicit imposibilitatea financiară a familiei de a susține continuarea studiilor.

Grafic nr. 1 – Grafic comparativ referitor la intenția elevilor după finalizarea clasei a XIIa

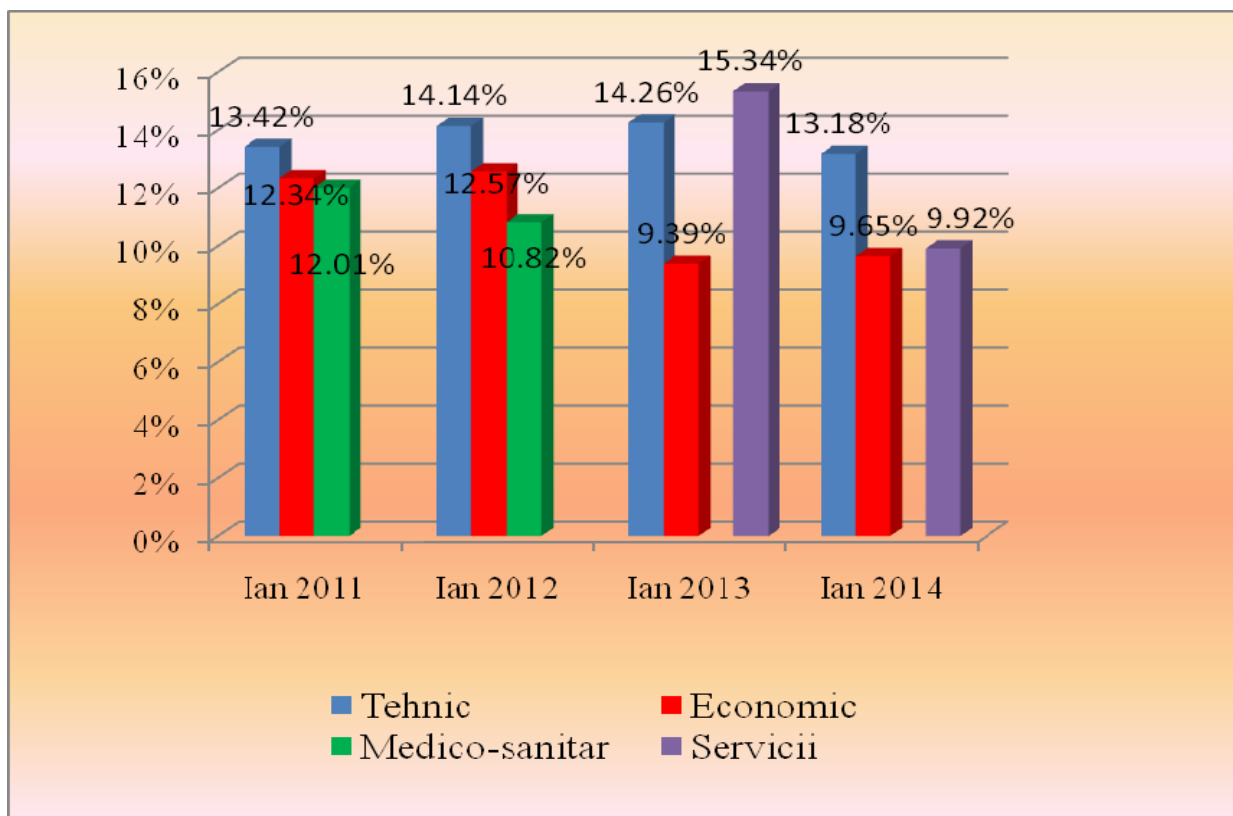
Domeniile unde cei 1502 de elevi ar dori să profeseze în viitor sunt următoarele:

Variante de răspuns	Nr. respondenți	Procente%
Tehnic	198	13.18%
Servicii (comerț, frizerie, coafură, vânzător, etc.)	149	9.92%
Economic	145	9.65%
Medical (medic)	104	6.92%
Asistent medical	103	6.85%
Poliție	92	6.12%
Social (jurnalist, asistent social)	91	6.05%

Armata	77	5.12%
Drept	67	4.46%
Școlar (profesor, educator, învățător)	67	4.46%
Farmacie	61	4.06%
Auto (studii medii)	53	3.52%
Artistic	41	2.72%
Educație fizică și sport	40	2.66%
Construcții (zidar, faianțar)	37	2.46%
Asistent de farmacie	21	1.39%
Social (studii medii- asistent maternal)	9	0.59%
Teologic	1	0.06%
Nu răspund	55	3.66%
Alte domenii	89	5.92%
Nehotărâți	2	0.13%
TOTAL	1502	100%

Tabel nr. 2 – Tabel referitor la domeniile în care elevii ar dori să profeseze

Opțiunile elevilor privind principalele domenii de interes în care și-ar dori să profeseze au înregistrat variații semnificative pe o perioadă de patru ani. Se poate observa în graficul nr. 2 că domeniul tehnic a înregistrat o ușoară scădere în 2014 (13.18%) față de 2011 (13.42%), domeniul economic a scăzut în alegerile elevilor (2011 – 12.34%; 2013 – 9.39%) și și-a menținut același trend și în 2014 (9.65%) iar domeniul medico-sanitar care înregistra în 2011, 12.01% dintre alegeri, este eliminat din ierarhia opțiunilor elevilor în 2014 și înlocuit cu domeniul servicii (9.92%), care nu mai reprezintă principalul domeniu în care elevii și-ar dori să profeseze ca în 2013.

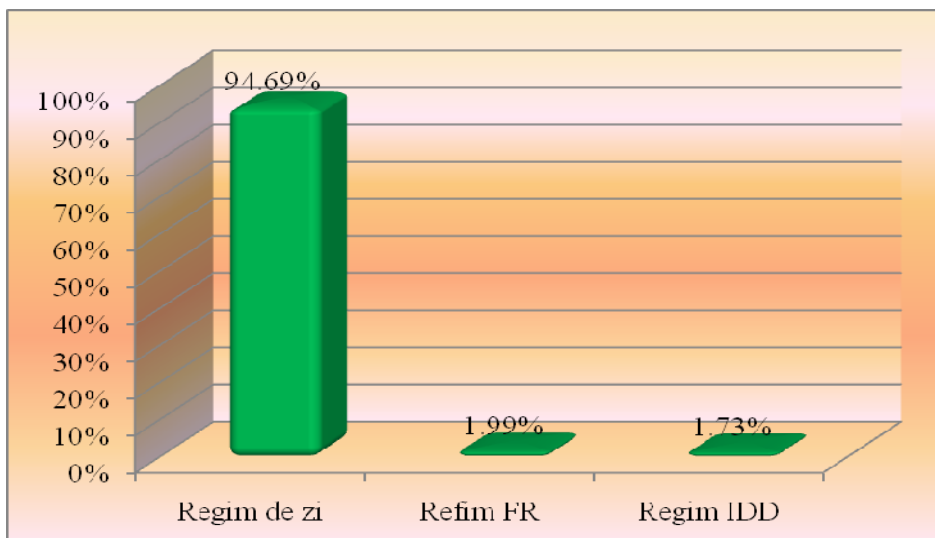
Grafic nr. 2 – Grafic comparativ referitor la domeniile în care elevii ar dori să profeseze

Un procent de 3.66% dintre subiecți nu dau niciun răspuns în ceea ce privește domeniul în care doresc să profeseze. Explicația poate fi aceea că tinerii nu și-au formulat obiective pe termen lung și le este greu să facă previziuni referitoare la viitorul lor profesional.

Cei 1055 care optează pentru continuarea studiilor se distribuie după cum urmează:

Variante de răspuns	Nr. respondenți
regim de zi	999
frecvență redusă	30
IDD (învățământ deschis la distanță)	26
TOTAL	1055

Tabel nr. 3 – Tabel referitor la forma de școlarizare preferată

Grafic nr. 3 – Grafic referitor la forma de școlarizare preferată

Domeniile pentru care elevii aleg să se specializeze după absolvirea clasei a XII-a sunt următoarele:

Variante de răspuns	Nr. Respondenți	Procente
Tehnic	205	19.43%
Medico-sanitar	196	18.57%
Economic	145	13.74%
Social (jurnalist, asistent social)	81	7.67%
Poliție	79	7.48%
Farmacie	67	6.35%
Armata	65	6.16%
Școlar (profesor, educator, învățător)	58	5.49%
Drept	53	5.02%
Servicii (comerț, frizerie, coafură, vânzător etc.)	39	3.69%
Artistic	39	3.69%
Educație fizică și sport	15	1.42%
Construcții	12	1.13%
Teologic	1	0.09%
TOTAL	1055	100%

Tabel nr. 4 – Tabel referitor la domeniile în care elevii ar dori să profeseze

Se poate observa o relație direct proporțională între ierarhizarea domeniilor profesionale și a celor educaționale. Elevii în funcție de domeniul în care doresc să profeseze au optat pentru facultățile și specializările corespunzătoare. Aceste rezultate denotă faptul ca elevii sunt corect informați cu privire la etapele necesare dezvoltării carierei profesionale.

Așa cum reiese din răspunsurile date la chestionare, motivele care stau la baza alegerii studiilor sunt de natură intrinsecă, cum ar fi aptitudinile și interesele personale. Motivația financiară ocupă locul al doilea în ceea ce privește alegerea facultății și specializării dorite.

În tabelul următor sunt prezentate în detaliu, categoriile de motive:

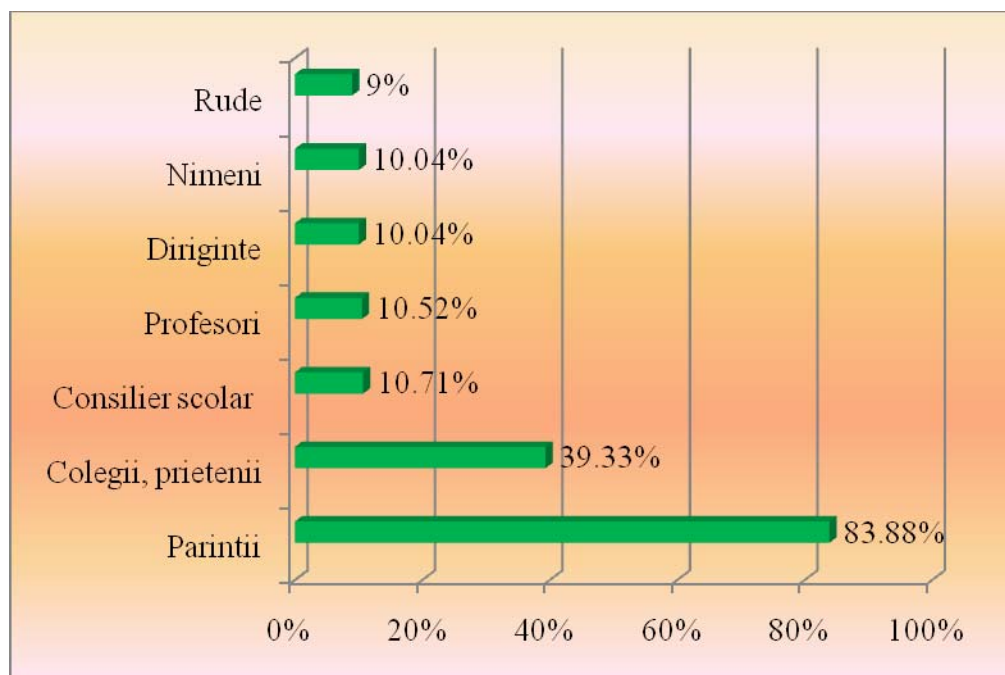
Variante de răspuns	Nr. Respondenți
aptitudinile și interesele personale	706
perspectiva financiară (o profesie care să permită câștiguri mari)	551
dorința de a pleca de acasă	137
câștigarea unui alt statut (statutul de student)	88
rezultatele/performanțele școlare	85
sfaturile primite	82
prestigiul (renumele) unității de învățământ	51
apropierea școlii de casă	30
tradiția familiei	23

Tabel nr. 5 – Tabel referitor la categoriile de motive privind continuarea studiilor

Persoanele cu care tinerii s-au consultat referitor la alegerea profesiei și a traseului educațional sunt:

Variante de răspuns	Nr. Respondenți
părinții	885
colegii, prietenii	415
un consilier școlar	113
profesorii clasei	111
dirigintele	106
cu nimeni	106
alte persoane	95

Tabel nr. 6 – Tabel referitor la persoanele cu care elevii s-au consultat în alegerea profesiei

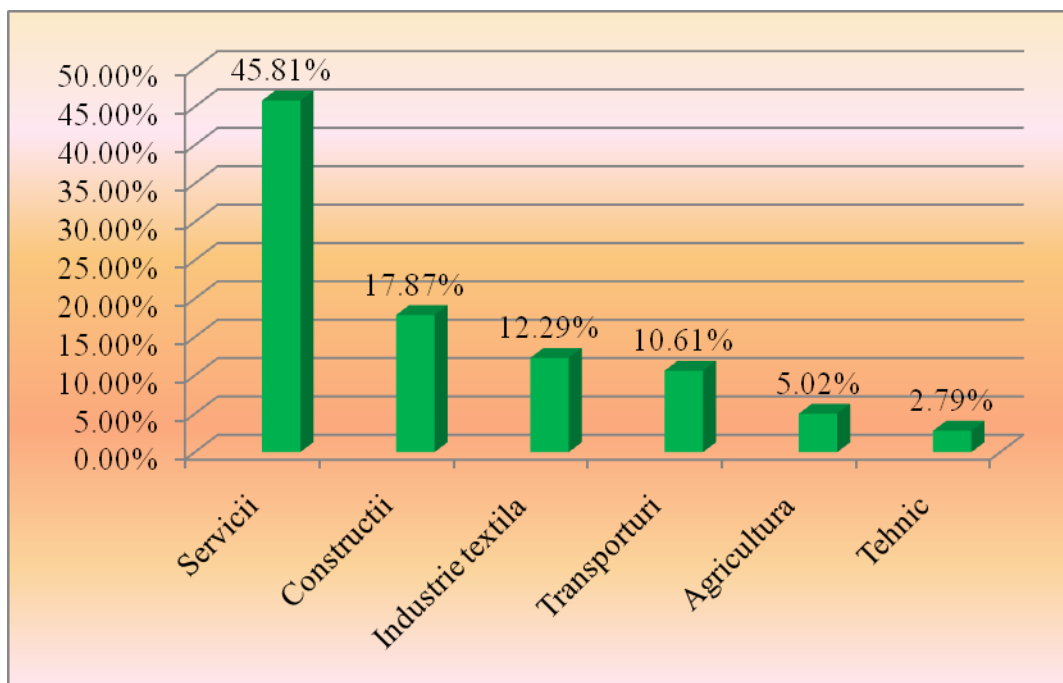
Grafic nr. 4 – Grafic referitor la persoanele cu care elevii s-au consultat în alegerea profesiei

Domeniile în care există un număr mare de locuri de muncă vacante la nivelul județului Brăila, cunoscute de către cei 179 subiecți care au ales ca variantă angajarea după terminarea liceului sunt:

Locuri de muncă Brăila	Nr. răspunsuri
Servicii	82
Construcții	32
Industrie textilă	22
Transporturi	19
Agricultură	9
Tehnic	5
Medical	2
Nu identifică	1

Nu răspund	7

Tabel nr. 7 – Tabel referitor la opiniile elevilor privind locurile de muncă existente în Brăila

Grafic nr. 5 – Grafic referitor la opiniile elevilor privind locurile de muncă existente în Brăila

Referitor la **motivele pentru care tinerii doresc să se angajeze imediat după terminarea liceului**, 84.35% dintre ei aduc ca principal argument *lipsa banilor* (doresc să fie independenți financiar, deoarece situația materială a familiei este precară).

Din totalul subiecților chestionați, **11.31% își exprimă dorința ca imediat după terminarea liceului să plece în străinătate.**

Motivele pentru care aceștia au ales să plece din țară sunt:

1. **Angajare** – 47.05%
2. **Câștigul financiar** - 26.47%

3. 14.11% elevi aleg destinația respectivă întrucât **au rude** care lucrează deja acolo și care le-ar putea oferi sprijin (financiar, moral, afectiv)
4. 10% doresc **să studieze în străinătate**

Perioada pentru care elevii își propun să rămână în străinătate este în general de peste 2 ani (48.23%) sau 1-2 ani (22.94%). Intenția de a nu se mai întoarce în România aparține unui procent de 18.23% dintre respondenți.

Au existat și elevi (5.59%) care au optat pentru varianta de a-și continua studiile și a se angaja în același timp pentru a se întreține singuri.

Concluzii:

- Dintre elevii chestionați doar 70.23% optează pentru continuarea studiilor în 2014, comparativ cu 83.76% dintre elevi, în 2012. Este de apreciat dorința majorității elevilor de prelungire a duratei formării inițiale, însă, având în vedere numărul foarte mare de tineri care preferă studii universitare, credem că o parte dintre aceștia nu au realizat o evaluare realistă a potențialului propriu, comparativ cu exigențele unei instituții de învățământ de nivel universitar.
- Domeniile preferate de cei mai mulți dintre viitorii absolvenți de liceu sunt *tehnic, economic, servicii, medico- sanitar, social, poliție, armata, drept*. Din discuțiile cu elevii, la baza unei asemenea opțiuni stau, cel mai adesea, expectații referitoare la câștigurile mari și posibilitățile de avansare profesională rapidă. Domeniile care întrunesc cele mai puține alegeri sunt: *social (studii medii), teologic*.
- Motivele alegerii studiilor sunt preponderent intrinseci, aptitudinile și interesele personale reprezentând 66.91%, urmate de cele extrinseci în care perspectiva financiară (o profesie care să permită câștiguri mari) în procent de 52.22%
- Dintre categoriile de persoane cu care se pot sfătui cu privire la cariera profesională, părinții ocupă primul loc, familia având rolul decisiv în influențarea alegerilor de viitor ale tinerilor. Această situație poate fi explicată și prin faptul că neavând încă independența financiară, ei depind de resursele și susținerea familiei. Și opțiunile

celor care aleg să se angajeze sau să plece în străinătate sunt justificate, în principal, tot de situația materială a familiei.

- Am observat că tinerii dețin informații cu privire la piața locală a forței de muncă. De asemenea, majoritatea subiecților chestionați nu fac diferența între universitate și facultate.

Centralizarea finală și redactarea raportului de cercetare a fost realizată de prof. psihologi: Gabriela Marina Filip, Cristina Nazare, Monica Zgardan, coordonați de **prof. Rodica Manuela Datcu.**

**Director CJRAE Brăila,
prof. Marian Cloșcă**

**Coordonator CJAP Brăila,
prof. Rodica Manuela Datcu**